

ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ

Αΐας ἢ Αΐαντος λόγος (Απόσπασμα)

[1] Θα ήθελα να μας δικάζαν οι ίδιοι άνθρωποι που ήσαν παρόντες και στα περιστατικά· γιατί ξέρω ότι τότε θα μπορούσα να σιωπήσω, ενώ αντίθετα αυτός δεν θα αποκόμιζε τίποτε παραπάνω, αν μιλούσε. Τώρα όμως εκείνοι που παραβρέθηκαν σε όσα έγιναν είναι μακριά, και εσείς, οι οποίοι δεν ξέρετε τίποτα, δικάζετε. Πώς όμως είναι δυνατόν να κρίνουν κριτές οι οποίοι δεν γνωρίζουν; Και μάλιστα βασιζόμενοι σε λόγια, ενώ αυτό που συνέβη έγινε με πράξεις.

[2] Έτσι, το σώμα του Αχιλλέα το έφερα εγώ κρατώντας το στα χέρια, ενώ τα όπλα αυτός εδώ, γνωρίζοντας ότι οι Τρώες δεν ήθελαν τόσο τα όπλα, όσο το να περιέλθει στην κυριότητά τους ο νεκρός. Γιατί αν γίνονταν κύριοι του νεκρού, θα κακοποιούσαν το σώμα και θα εξασφάλιζαν τα λύτρα για τον Έκτορα· και τα όπλα αυτά δεν τα αφιέρωσαν στους Θεούς, αλλά τα έκρυψαν,

[3] επειδή φοβούνταν αυτόν τον έξοχο άνδρα, ο οποίος και πρωτύτερα είχε —νύχτα— κλέψει το άγαλμα της Θεάς από το ιερό και το επιδείκνυε στους Αχαιοούς, σαν να είχε πράξει κάτι ωραίο.

Κι εγώ μεν ζητώ να τα πάρω τα όπλα για να τα δώσω πίσω στους φίλους, ενώ αυτός τα θέλει για να τα πουλήσει, μια και δεν θα τολμούσε να τα χρησιμοποιήσει· γιατί κανένας δειλός δεν θα χρησιμοποιούσε όπλα ξακουσμένα, ξέροντας ότι τα όπλα κάνουν να φανεί η δειλία του.

[4] Σχεδόν όλα λοιπόν είναι όμοια. Αυτοί δηλαδή που έστησαν τούτο τον δικαστικόν αγώνα λέγοντας πως είναι βασιλιάδες ανάθεσαν σε άλλους να κρίνουν για την αρετή, κι εσείς οι ανίδεοι υπόσχεσθε ότι θα βγάλετε απόφαση για πράγματα που δεν τα γνωρίζετε. Εγώ όμως ξέρω τούτο: κανένας άξιος βασιλιάς δεν θα ανέθετε σε άλλους να κρίνουν για την αρετή, όπως κι ένας καλός γιατρός δεν θ' άφηνε στην κρίση ενός άλλου να κάνει μian ιατρική διάγνωση.

[5] Κι αν μεν είχα να κάνω με κάποιον όμοιό μου, διόλου δεν θα με πείραζε να ηττηθώ· τώρα όμως δεν υπάρχει πράγμα που να διαφέρει περισσότερο απ' όσο διαφέρουμε εγώ κι εκείνος. Γιατί εκείνος δεν κάνει τίποτε φανερά, ενώ εγώ δεν θα τολμούσα να πράξω τίποτε στα κρυφά. Και δεν θα ανεχόμουν να με κακολογούν ούτε και να μου φέρονται άσχημα, ενώ εκείνος θα ανεχόταν ακόμη και να τον κρεμάσουν, αν ήταν να αποκομίσει κάποιο κέρδος.

[6] Αυτός που άφησε τους δούλους να τον μαστιγώνουν και να τον βαριοχτυπούν με ξύλα στη ράχη και με γροθιές στο πρόσωπο, και που έπειτα, φορώντας κουρέλια, τρύπωσε νύχτα στο εχθρικό τείχος, σύλησε το ιερό κι εξαφανίστηκε· κι αυτά θα τα παραδεχτεί ότι τα διέπραξε, κι ίσως σας πείσει κιόλας με τα λόγια του ότι καλώς έγιναν. Θα 'χει έπειτα την αξίωση αυτός που θέλει μαστίγωμα, αυτός ο ιερόσυλος, να πάρει τα όπλα του Αχιλλέα:

[7] Λέω λοιπόν σ' εσάς τους ανίδεους κριτές και δικαστές να μην εξετάζετε τα λόγια, όταν κρίνετε για την αρετή αλλά, καλύτερα, τις πράξεις! Γιατί κι ο πόλεμος δεν κρίνεται στα λόγια αλλά στην πράξη· κι ούτε είναι σωστό να αντιμετωπίζει κανείς τους εχθρούς

με αντιλόγους αλλά ή θα τους πολεμήσει και θα τους νικήσει ή θα ζήσει ως δούλος στη σιωπή. Προσέξτε τα αυτά και σκεφθείτε: αν δεν κρίνετε σωστά, θα διαπιστώσετε έπειτα ότι ο λόγος είναι εντελώς ανίσχυρος απέναντι στην πράξη,

[8] κι ότι δεν είναι δυνατόν να σας ωφελήσει ένας άνθρωπος λέγοντας λόγια, και θα αντιληφθείτε πολύ καλά, ότι πολλά και μεγάλα λόγια λέγονται από ανικανότητα για πράξεις. Επομένως, ή πέστε ότι δεν καταλαβαίνετε όσα λέγονται και σηκωθείτε να φύγετε, ή δικάστε σωστά. Και τούτο όχι στα κρυφά αλλά φανερά, για να νιώσετε ότι κι αυτοί που δικάζουν πρέπει να λογοδοτούν, αν δεν δικάσουν σωστά! Ίσως τότε να αντιληφθείτε ότι δεν κάθισθε εκεί ως κριτές όσων λέγονται αλλά ως άνθρωποι που διαμορφώνουν γνώμη.

[9] Εγώ σας επιτρέπω να κρίνετε εμένα και τις πράξεις μου, αλλά απαγορεύω στους πάντες να κάνουν εικασίες, και μάλιστα για έναν άνθρωπο που δεν ήλθε με τη θέλησή του στην Τροία, και για μένα που πάντοτε πηγαίνω στη θέση μου πρώτος, μόνος και χωρίς προστατευτικό τείχος.

Μτφ Ν. Σκουτερόπουλος